

Przedsiębiorczość część I

dr Wioletta Tokarska – Ołownia

Definicje

Tab.1.Przegląd definicji pojęcia przedsiębiorczość (ź:Badanie postaw z zakresu przedsięb. i samozatrudnienia wśród studentów i absolwentów z regionu świętokrzyskiego; praca zbior. pod red. A.Piotrowskiej-Diatek Kielce 2012)

Lp.	Autor/autorzy	Definicje
1.	Słownik języka polskiego	Przedsiębiorczość to umiejętność załatwiania wszystkich spraw, pełna inicjatywa, energia, pomysłowość, rzutkość, zaradność.
2.	P. Drucker	Przedsiębiorczość nie jest ani nauką, ani sztuką, lecz działalnością praktyczną o naukowej podstawie. Nie można jej uczyć się tak jak innych przedmiotów.
3.	D. Antoszkiewicz	Przedsiębiorczość to działalność prowadząca do rozwoju i tworzenia nowych wartości.
4.	S. Pangsy-Kania, M.Grottel	Przedsiębiorczość jest definiowana jako zbiór nowatorskich zachowań i umiejętności, których celem jest odkrywanie nowych zjawisk, ich twórcze rozwiązywanie. To postawa wobec życia. O sukcesie osoby przedsiębiorczej decydują: jej wiedza i czynniki zewnętrzne.
5.	M. Bratnicki	Przedsiębiorczość przejawia się w takim działaniu przedsiębiorcy, który zdobywa bogactwo, a przy okazji zwiększa tempo zmian w gospodarce wykorzystując swój talent i nierzadko szczęście.
6.	S. Lachiewicz, L. Załęczny	Przedsiębiorczość jest rozumiana jako ta sfera ludzkich działań, która wyraża się w szczególnej aktywności, samodzielności działania, innowacyjności oraz skłonności do ryzyka i ponoszenia odpowiedzialności za swoje działania.
7.	T. Piecuch	Przejawia się w burzliwym otoczeniu, zwłaszcza jako kreatywne działanie, odkrywanie nowych szans, szybkie reagowanie na zmiany otoczenia firmy. Charakteryzuje ją złożoność, interdyscyplinarność, wielowątkowość, wieloaspektowość.
8.	M. Strużycki	Przedsiębiorczość nie jest sferą działania ideowego, lecz dobrze rozumianym interesem dla każdej przedsiębiorczej jednostki i przedsiębiorstwa.

Dyskusja:praca a zawód

9.	J. Hernik, K. Zięba	Przedsiębiorczość jest rozumiana jako cecha działania zmierzającego do zapewnienia racjonalnej i efektywnej koordynacji zasobów gospodarczych przedsiębiorstwa, umożliwienia racjonalności gospodarowania oraz efektywności ekonomicznej, która wyraża stopień osiągalnej racjonalności.
10.	K. Matusiak	W potocznym ujęciu (<i>largo</i>) przedsiębiorczość to zdolność do podejmowania przedsięwzięć dla celów zarobkowych. Natomiast w węższym znaczeniu (<i>sensu stricto</i>) przedsiębiorczość to cecha psychiczna, a ściśle zespół cech determinujących osiągnięcie sukcesów w organizowaniu i kierowaniu firmą.
11.	J. Guliński	Przedsiębiorczość środowiska akademickiego rozumiana w dwojaki sposób. Potoczne i najbardziej powszechne jest ujmowanie przedsiębiorczości akademickiej jako wszelkiego rodzaju zaangażowania placówek naukowych, pracowników naukowych, pomocniczych i administracji, doktorantów i studentów w działalność gospodarczą.

Uwarunkowania rozwoju przedsiębiorczości

- ◆ Uwarunkowania osobowościowe
- ◆ Ekonomiczno – prawne
- ◆ Społeczno – kulturowe
- ◆ Lokalne

Tabela 2. Cechy ułatwiające i utrudniające działania przedsiębiorcze

Lp.	Kategorie podziału	Cechy	
		Ułatwiające	Utrudniające
1.	Potrzeby psychiczne	<ul style="list-style-type: none"> – tendencja do dominowania – skłonność do posiadania – dążenie do własności i autonomii – orientacja na osiągnięcia 	<ul style="list-style-type: none"> – dążenie do własności i autonomii – uległość – odrzucenie i izolacja
2.	Motywacja	<ul style="list-style-type: none"> – tendencja do dominowania – dążenie do własności i autonomii – tendencja do powiększania stanu posiadania – orientacja na osiągnięcia i sukces 	<ul style="list-style-type: none"> – różnego rodzaju lęki – chęć utrzymania tego, co się posiada, a nie chęć pomnażania
3.	Decyzje	<ul style="list-style-type: none"> – zdecydowanie – konsekwencja – decyzje adekwatne do sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> – trudności w podejmowaniu decyzji – chwiejność – „wyuczona bezradność”
4.	Ryzyko	<ul style="list-style-type: none"> – traktowanie sytuacji ryzykownych jako wyzwania, szansy na sukces – podejmowanie decyzji obciążonych ryzykiem 	<ul style="list-style-type: none"> – unikanie sytuacji i decyzji obciążonych ryzykiem
5.	Sukces i niepowodzenie	<ul style="list-style-type: none"> – odporność psychiczna – wysoki próg stresu i frustracji – umiejętność działania w sytuacjach trudnych 	<ul style="list-style-type: none"> – brak odporności psychicznej – niski próg stresu i frustracji
6.	Innowacyjność i twórczość	<ul style="list-style-type: none"> – postawa pioniera – zdolności twórcze – intuicja 	<ul style="list-style-type: none"> – postawa zachowawcza – konformizm – brak zdolności twórczych
7.	Współpraca	<ul style="list-style-type: none"> – ekstrawersja – zdolności przywódcze – twórcze kierowanie – zaufanie u ludzi – umiejętność negocjacji i mobilizowania innych 	<ul style="list-style-type: none"> – introwersja – trudności w kontaktach i współpracy z innymi – brak zdolności przywódczych
8.	Bariery	<ul style="list-style-type: none"> – optymizm i aktywność – znajomość siebie 	<ul style="list-style-type: none"> – lęki i obawy – lenistwo – pesymizm
9.	Temperament	<ul style="list-style-type: none"> – sangwinik – duża energia i zrównoważenie 	<ul style="list-style-type: none"> – melancholia

Źródło: L.T. Piecuch, *Przedsiębiorczość. Podstawy teoretyczne*, Wydawnictwo C.H. Beck, Warszawa 2010, s. 62.

Charakterystyka osoby przedsiębiorczej (najczęściej wymieniane cechy)

Źródło: M. Bratnicki, *Przedsiębiorczość i przedsiębiorcy współczesnych organizacji*,
Wyd. AE w Katowicach, Katowice 2002, s.52

- ◆ Inicjatywa
- ◆ Twórczość
- ◆ Skłonność do przewodzenia
- ◆ Podejmowanie ryzyka
- ◆ Tolerancja niepewności
- ◆ Elastyczne myślenie i działanie
- ◆ Umiejętne rozwiązywanie problemów
- ◆ Potrzeba osiągnięć
- ◆ Wyobraźnia
- ◆ Wizja rozwojowa
- ◆ Konsekwencja w realizacji celów
- ◆ Dążenie do niezależności
- ◆ Zdolność do uczenia się
- ◆ Umiejętności społeczne
- ◆ **Umiejętność radzenia sobie ze stresem**
- ◆ **Umiejętność planowania oraz zarządzania czasem własnym i swoich podwładnych**
- ◆ **Opanowanie (Brian Tracy)**

Test, czy jesteś osobą przedsiębiorczą

źródło:

<http://cmp.zut.edu.pl/files/materialy/Test%20na%20przedsie%EAbiorczo%9C%20%20%20Czy%20jeste%9C%20przedsie%EAbiorc%B9.doc>

Jeśli jesteś osobą przedsiębiorczą, to czy osiągniesz sukces?

- ◆ Wg danych statystycznych tylko **5%** ludzi odniesie sukces
- ◆ Jak znaleźć się w tych 5%? Nie ma jednoznacznej odpowiedzi, ale warto obserwować tych, którym się to udało (przykłady :A.Einstein, W.Disney; S.Jobs; T.Edison)

Najważniejsze czynniki sukcesu:

- ◆ Kompetencje
- ◆ Wytrwałość
- ◆ Pragnienie i potrzeby
- ◆ Skupienie na celu
- ◆ Czynniki sytuacyjne (umiejętność ich wykorzystania)
- ◆

Formy przedsiębiorczości (na podst. Badanie postaw z zakresu przedsięb. i samozatrudnienia wśród studentów i absolwentów z regionu świętokrzyskiego; praca zbior. pod red. A.Piotrowskiej-Piątek, Kielce 2012

- ◆ Przedsiębiorczość akademicka i gospodarcza
- ◆ Intraprzsiębiorczość
- ◆ Samozatrudnienie

Przedsiębiorczość akademicka

Najczęściej utożsamiana jest z:

- ◆ wychowaniem studentów „do przedsiębiorczości”,
- ◆ promocją przedsiębiorczości oraz postaw pro przedsiębiorczych,
- ◆ wspieraniem przedsiębiorców będących studentami, absolwentami, doktorantami i pracownikami naukowymi,
- ◆ wspieraniem transferu wiedzy i nowych technologii do gospodarki,
- ◆ zarządzaniem uczelnią w sposób pozwalający na wypełnianie misji edukacyjno-społecznej i osiąganie efektywności ekonomicznej, w szczególności poprzez oferowanie specyficznego *know-how*.

Intraprzedsiębiorczość

- ◆ Intraprzedsiębiorczość – działalność realizowana wewnątrz istniejącej struktury korporacji, będąca odpowiedzią na biurokratyczne skostnienie i umożliwiająca rozwój kreatywności i innowacyjności

Samozatrudnienie (pojęcie)

1. to przejaw indywidualnej przedsiębiorczości nakierowanej na działalność gospodarczą, zapewniającej jednostce pracę przynoszącą dochód [A.Lemańska-Majdzik, *Czynniki sukcesu firm powstałych wyniku samozatrudnienia*, Sekcja Wydawnicza WZ Politechniki Częstochowskiej, Częstochowa 2009, s.37-39.]
2. to sytuacja, gdy osoba fizyczna podejmuje działania na własne ryzyko i ponosi konsekwencje majątkowe oraz gospodarcze swojej działalności [T. Szanciło, *Przedsiębiorca w prawie polskim*, [w]: „Przegląd Prawa Handlowego”, 2005, Nr 3, s.8-9.];
3. (w ujęciu makroekonomicznym) to jeden ze sposobów uelastycznienia rynku pracy.

TRZY GRUPY OSÓB DECYDUJCH SIĘ NA SAMOZATRUDNIENIE

1. Osoby, które pragną stworzyć od podstaw swoje przedsiębiorstwo, rozwijać je i w ten sposób zarabiać na życie, czerpiąc z tego satysfakcję zawodową;
2. Osoby, które pragną wykorzystać swoją działalność jak wolny zawód, na rzecz wielu zleceniodawców, korzystając ze swobody, jaką daje samodzielna organizacja pracy;
3. Osoby, które pracując w ramach tradycyjnego zatrudnienia, ze względu na spodziewane korzyści ekonomiczne albo nakłonieni/przymuszeni do tego czynnikami zewnętrznymi (np. przez pracodawcę), podejmują czy kontynuują karierę pracowniczą, działając formalnie w ramach prowadzonej przez siebie pozarolniczej działalności gospodarczej.

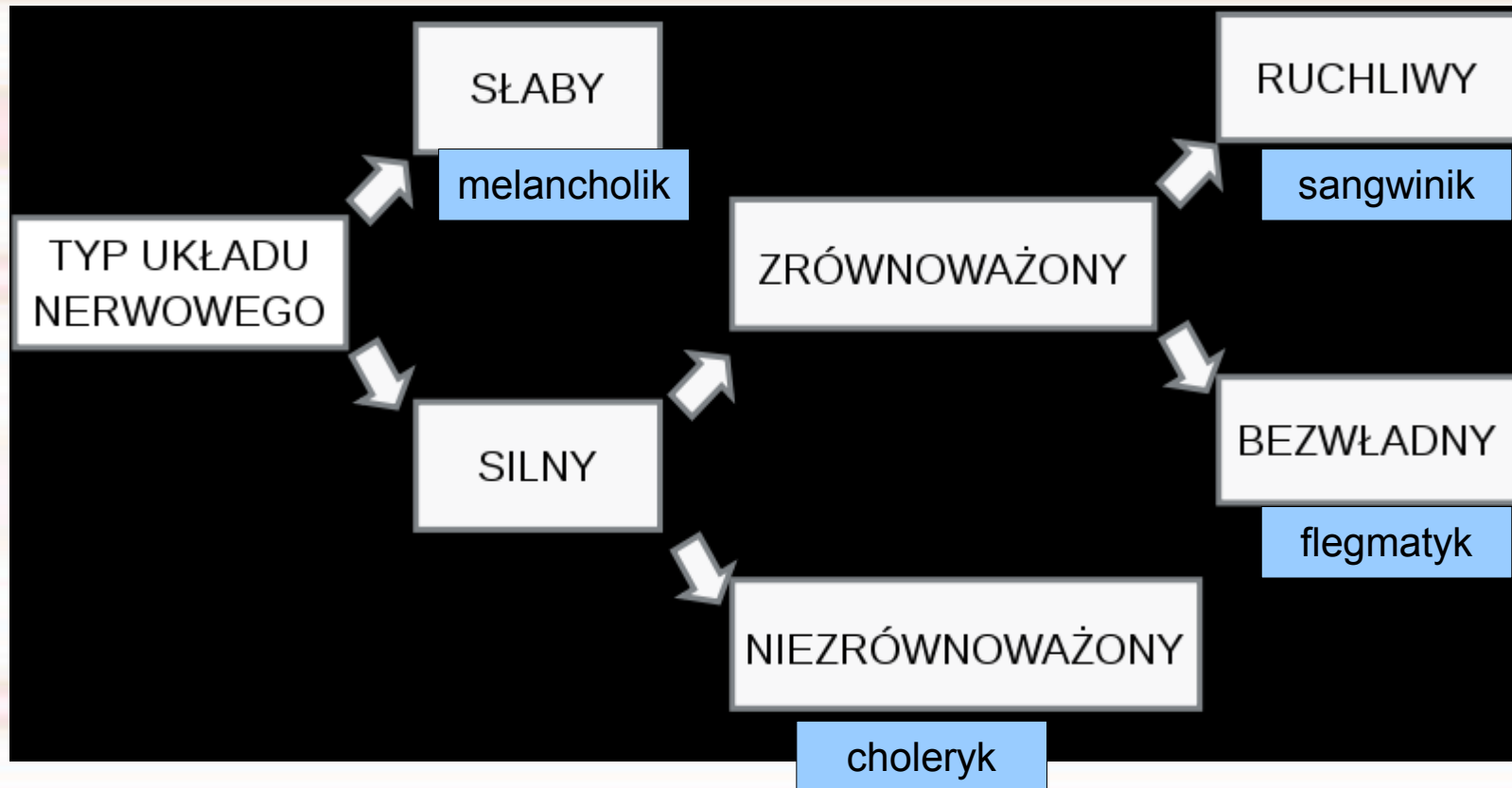
Dyskusja nad przedsiębiorczością i samozatrudnieniem w warunkach polskich

- ◆ Samozatrudnienie często jest przymusem ekonomicznym ze względu na brak ofert na rynku pracy i bezrobocie; realizowane jest doraźnie w przerwach w zatrudnieniu tradycyjnym, bądź prowadzone przy okazji intratnych zleceń na marginesie zadań zawodowych.
- ◆ Główny motyw zakładania własnych przedsiębiorstw jak i najpoważniejsza bariera hamująca działalność gospod. ludzi młodych związane są z kwestiami finansowymi
- ◆ Młodzi ludzie (studenci, absolwenci) częściej widzą się w roli pracowników niż pracodawców
- ◆ Stereotyp polskiego przedsiębiorcy
- ◆ Prognozy odnośnie zmian liczby i struktury ludności nie sprzyjają rozwojowi przedsiębiorczości

Typy osobowości

Układ nerwowy wg Pawłowa

źródło:wikipedia

Neurotyczność

Apatia
Lęk
Sztywność
Refleksyjność
Pesymizm
Powściągliwość
Nietowarzystwość
Spokój

Drażliwość
Niepokój
Agresja
Wybuchowość
Zmienność
Impulsywność
Optymizm
Aktywność

Melancholik

Choleryk

Introwersja

Bierność
Ostrożność
Powaga
Pojednawczość
Wysoka kontrola
Solidność
Zrównowazenie
Łagodność

Flegmatyk

Sangwinik

Ekstrawersja

Towarzystwość
Otwartość
Gadatliwość
Wrażliwość
Niefrasobliwość
Żywość
Beztroska
Przywódczość

Równowaga
emocjonalna

spokój

aktywność

Etyka protestancka a rozwój kapitalizmu i przedsiębiorczości wg Maxa Webera

- ◆ Według Webera, protestantyzm popiera prywatną przedsiębiorczość w stosunkowo większym zakresie niż jakiegokolwiek inne religie, które przypisują mniejszą bądź wręcz negatywną wartość dobrom materialnym (przypomnij sobie z teorii handlu międzynarodowego *dogmat słusznej ceny*). W kulturach, w których dominowały religie inne niż protestantyzm, społeczne poparcie dla handlu i rozwoju gospodarki jest więc mniejsze, a ludzie trudniący się handlem cieszą się znacznie mniejszym prestiżem społecznym

Praca a zawód - dyskusja

Determinanty wyboru zawodu

- ◆ Prestiż zawodu
- ◆ Tradycje rodzinne
- ◆ Wyniki badań rynku pracy
- ◆ Moda
- ◆ Zamiłowania
- ◆ Indywidualne predyspozycje
- ◆ Status ekonomiczno-finansowy
- ◆ Inne

Jak Polacy postrzegają różne zawody?

- ◆ Raport z badań *Prestiż zawodów* CBOS
<http://www.solidarnosc.uni.wroc.pl/dokumenty/PF>

.